

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

DIRECTOR : D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR : I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Strălnăitatea : 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6

Vis-à-vis de Palatul Justiției

S U M A R

UN CUVĚNT ASUPRA CHESTIILOR PREJUDICIALE de d. M. Șuțu.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ :

Curtea de casație, s. I : *Avram Manașcu cu Prima Societate de credit funciar rural.*

Tribunalul județului Ilfov, secția comercială și Curtea de apel s. II București : *Jacques Camerling cu A. Montlaureanu.*

Curtea de apel din Iași, s. II : *Gabriel Constantinescu cere a fi înscris între apărătorii de pe lângă judecătorii de pace, cu o adnotație de Cesar.*

UN CUVĚNT

ASUPRA

CHESTIILOR PREJUDICIALE

1. *Chestiile prejudiciale* sunt, precum se știe, niște chestii de drept civil care se ivesc în judecata penală, a căror rezolvire înrăuțește această judecată, și care, prin urmare, trebuiesc cercetate în mod prealabil. Ast-fel sunt: chestia de stat, în delictul de suprimare a stărei civile unui copil, validitatea primei căsătorii, în delictul de bigamie, chestia proprietății, în delictul de distrugere, existența depositului, în delictul de abuz de încredere derivând din violarea unui deposit...

Care e competența instanțelor represive asupra chestiilor prejudiciale ?

Să examinăm mai întâi în puține cuvinte jurisprudența franceză în această materie.

2. În vechiul drept francez, se admitea fără contestație că instanța chemată a judeca o cauză civilă sau criminală, era competente a se pronunța asupra tuturor chestiilor incidentale legate de acțiune, de și n'ar fi avut competența să le judece în principal. Această regulă suferea o singură restricție în caz de suprimare a stărei civile; când se constata că plângerea care motiva urmărirea criminală nu era de cât un mijloc de

a se ajuge pe o cale piezișă la proba filiațiunei, urmărirea înceta și plângerea era respinsă.

Pentru a înlătura cu desevêșire asemenea pericol, pentru a nu se eluda regulele dreptului civil privitoare la dovezile chestiilor de stat, Codul civil, reformând vechia jurisprudență, a dispus că tribunalele civile vor fi singure competente a hotări asupra reclamațiilor de stat, și că, numai după ce ele se pronunță, se poate porni acțiunea criminală pentru suprimarea stărei civile; ast-fel că aceste chestii suspend nu numai judecata, dar chiar punerea în mișcare a acțiunei publice.

În cât privește cele-l'alte chestii prejudiciale, în lipsa a vre unui text de lege, Curtea de casație, simțind necesitatea de a formula în mod precis principiile menite a-i servi de călăuză în această spinoasă materie și de a stabili uniformitatea jurisprudenței, a adoptat, în anul 1813, o serie de dispoziții generale regulând competența respectivă a instanțelor civile și penale asupra chestiilor prejudiciale neprevăzute de lege.

Prin acea lucrare, Inalta Curte, întemeindu-se mai întâi pe vechiul principiu că judecătorul fondului e judecătorul excepției, hotărăște că tribunalele criminale sunt în drept a se pronunța asupra existenței contractelor enumerate în art. 408 C. pen. (323 C. român)⁽¹⁾, asupra dreptului de proprietate mobilă și asupra posesiunei imobiliare, atunci când odată cu posesiunea nu se caută a se stabili și proprietatea.

Apoi, pe motiv că proprietatea imobiliară este esențialmente de domeniul tribunalelor civile, Curtea refuză instanțelor represive veri-ce competență în privința proprietății imobiliare, a drepturilor reale și a posesiunei când se confundă cu proprietatea.

În fine, admitând că dispoziția introdusă de Codul civil, despre care am vorbit mai sus, se referă la toate chestiile de stat, Curtea declară

(1) Inchiriere, depozit, mandat.

iarăși că numai judecătorul civil poate statua asupra nulităților căsătoriei în delictele de bigamie și adulter.

Acest document are mare însemnătate prin aceea că cuprinde un corp de doctrină într'o materie unde Curtea de casație s'a văzut silită să creeze aproape și principiile și aplicarea lor pentru a'și fixa jurisprudența.

Mai târziu, două legi speciale, Codul forestier din 1827 și legea pescuirei fluviale din 1829 au stabilit incompetența judecătorului corecțional în privința excepției proprietății imobiliare, și jurisprudența n'a considerat aceste dispoziții ca niște reguli statornicite pentru delictele speciale ce le prevăd, ci ca aplicarea unui principiu general preexistent și necontestat.

Aceasta este jurisprudența franceză, aproape constantă, asupra chestiilor prejudiciale.

Ce trebuie să decidem la noi ?

3. Am enunțat deja principiul care domină toată materia : judecătorul acțiunii e judecătorul excepției. Această regulă de competență, a cărei origină o găsim în dreptul roman⁽²⁾, există prin ea însăși și independent de verice text. Ea decurge din natura puterilor fie-cărei jurisdicții și din sistemul general al legislațiilor moderne, care caută tot-d'auna a preveni multiplicitatea procedurilor. Tot judecătorul competente a hotărî asupra acțiunii adusă înaintea sa, are, *ipso jure*, aceeași competență asupra chestiilor incidentale ce se ridică în cauză.

Tribunalul corecțional este ast-fel în drept a cerceta toate faptele elementare cuprinse în faptul principal supus judecăței ; din moment ce chestia civilă se prezintă ca un element al criminalității, ea devine o chestie de fapt supusă aprecierii instanței represive.

Față cu acest principiu necontestabil, pentru ca judecătorul să fie ținut a se opri și a trimite judecarea excepției înaintea altei jurisdicții, trebuie un text de lege. Or, în privința chestiilor de stare civilă, art. 299 și 300 din Codul nostru civil, stabilesc competența exclusivă a tribunalului civil, conform Codului francez. Incolo n'avem nimic ; Codul silvic din 1881 și legea asupra pescuitului din 1896 n'au reprodus dispozițiile din Codul forestier și legei de pescuire franceză, relative la excepția proprietății imobiliare.

Nu suntem oare în drept de a susține că dispoziția excepțională din art. 299 C. c. confirmă regula generală, și că, în legislația noastră, nu există alte chestii prejudiciale de competența tribunalului civil de cât acele privitoare la reclamația de stat ?

Noi credem că tradițiile franceze nu trebuie să ne oprească și că am putea fi mai puțin sficioși în respingerea unei jurisprudențe care nu se sprijină pe nici un text de lege, și în favoarea căreia nu se pot invoca astăzi nici principiile, nici rațiunea.

Să nu uităm că opera Curții de casație franceze, pe care am rezumat-o, constituie o adevărată legiferare, și să vedem dacă, cel puțin, motivele care au determinat acele rezoluții militează încă actualmente pentru adoptarea lor.

Atât din discuția asupra art. 326 și 327 C. c. francez (299 și 300 rom.) cât și din teoria cuprinsă în lucrarea Curții de casație, rezultă în mod neîndoelnic că legiuitorul a fost preocupat de ideea că înaintea tribunalelor criminale proba testimonială este tot-d'auna admisibilă, chiar fără început de dovadă scrisă, și că s'ar nesocoti regulile dreptului civil asupra probațiunii dacă s'ar permite acelor tribunale să judece chestii civile.

Dar acest punct de plecare este evident eronat ; teoria probelor din Codul civil cuprinde principii generale comune tuturor jurisdicțiilor. Delictele sunt, de sigur, susceptibile de verice dovadă. Delictul însă constă, în materia de care ne ocupăm, în călcarea unui contract, violarea proprietății, falsificarea stărei civile ; iar existența contractului, dreptul de proprietate, filiațiunea, sunt chestii civile, supuse regulilor de probațiune prescrise de legea civilă. Aceste reguli sunt stabilite după natura faptelor ce sunt a se dovedi, iar nu după caracterul jurisdicției chemată a le judeca. Principiul este astăzi pe deplin recunoscut și în afară de orice discuție.

Ast-fel cade rațiunea principală care a împins pe legiuitorul francez ca să sustragă din competența instanțelor represive judecarea chestiilor civile ce 'l preocupă. De altmintrelea, dacă acest motiv era întemeiat, ar fi trebuit ca toate chestiile prejudiciale să fie trimise înaintea tribunalului civil. Or, legea franceză nu dispune ast-fel de cât în cazul de suprimarea stărei civile ; iar jurisprudența a întins excepția, precum am văzut, la cele-l'alte chestii de stat și la proprietatea imobiliară, lăsând în competența instanțelor represive judecarea chestiilor privitoare la drepturile imobiliare și la posesiunea imobiliară.

Pentru ce însă distincțiunea între proprietatea mobilă și cea imobiliară ? Curtea de casație declară că aceasta din urmă este esențialmente de domeniul jurisdicției civile. Dar unde e fundamentul unei asemenea distincțiuni ? Nu'l găsim nicăerea.

Se susține că proprietatea imobiliară este de o însemnătate prea mare pentru a se lăsa chestiile ce le ridică în judecarea justiției penale ; că

(2) L. 1 C. de ordine iudiciorum, 3, 8.

cercetarea lor reclamă niște garanții și forme pe care nu le oferă acea jurisdicție. Dar, în această privință, am arătat că judecătorul corecțional e supus tuturor prescripțiilor legii civile relative la dreptul de proprietate. Apoi, este oare atât de adevărat că proprietatea imobiliară prezintă astăzi o mai mare însemnătate de cât cea imobiliară, care a atins o dezvoltare necunoscută timpurilor anterioare? S'ar putea oare pretinde că dreptul de proprietate asupra unei îngrădituri sau a unui număr de arbori este o chestie mai gravă de cât existența unui depozit de valori considerabile? De sigur că nu.

Vom observa, în fine, că infracțiunile având de obiect lucruri imobile vor da loc adese ori la discuție nu asupra dreptului de proprietate, ci numai asupra posesiunii, întru cât posesiunea prezumă proprietatea și că inculpatul, stabilind faptul posesiunii, ar putea răspunde în apărarea sa *feci, sed jure feci*, cu toate că în realitate, n'ar fi proprietar; iar neposedând, chiar proprietar de s'ar pretinde, n'ar putea invoca această calitate pentru a se apăra în tulburarea ce ar aduce-o posesorului actual⁽³⁾. Când însă bunul imobiliar e de natură ast-fel că posesiunea lui nu se poate manifesta prin acte aparente⁽⁴⁾, în asemenea caz, făptuitorul va fi, în adevăr, ținut să stabilească dreptul său de proprietate; rezolvirea însă a acestei chestii prealabilă de către judecătorul corecțional nu prezintă nici un pericol, de vreme ce densusul e supus, în această privință, regulilor dreptului civil, precum s'a zis mai sus, că o va deslega numai din punctul de vedere al buneii sau rele credințe a inculpatului, și că soluția dată, ori-care va fi ea, nu va privi de cât hotărîrea penală, fără să producă vre-un alt efect civil de cât acel relativ la penalitate.

Dacă, pe lângă toate aceste, considerăm că sustragerea chestiilor civile din competența tribunalului corecțional împiedică mersul acțiunii publice, că urmărirea nu poate de cât să sufere din prelungirea termenelor, că ast-fel dispăre unitatea de jurisdicție care constituie puterea și garanția justiției, trebuie să recunoaștem că dezinvestirea tribunalului represiv prezintă serioase inconveniente și că, în consecință, nu e admisibilă de cât în unicul caz prevăzut în mod expres de art. 299 și 300 C. civ.

4. Dacă examinăm acum aceste dispoziții mai de aproape, nu putem de cât să deplângem fidelitatea cu care legiuitorul nostru le-a reprodus din legea franceză.

Stranie, în adevăr, e prescripția articolului 300, care oprește deschiderea acțiunii publice până la hotărîrea definitivă a instanței civile asupra chestiei de Stat, asigurându-se adese ori prin asemenea inacțiune impunitatea culpabililor. Regula stabilită de art. 8 pr. pen., după care acțiunea publică ține în suspensie acțiunea civilă, este aci resturnată. Justiția represivă e lovită de o nepuțință absolută până la intentarea și judecarea reclamației civile, ast-fel că tăcerea sau conivența părților interesate leagă mâinele ministerului public.

Motivul acestei grave derogării la dreptul comun nu trebuie căutat aiurea de cât tot în acea eroare acreditată la epoca promulgării Codului francez, în privința admisibilității *de plano* a probei testimoniale în criminal; poate și în teama tulburării pe care niște urmăriți temerare ar arunca-o în sinul familiilor. Aceste considerații însă nu erau de natură a justifica o dispoziție care lovește în principiile fundamentale ale dreptului penal. Legiuitorul n'avea de cât să impună ministerului public administrarea unui început de dovadă scrisă, conform art. 323 C. c. (296 român), precum a făcut mai târziu Codul olandez (1834). În zilele noastre, Codul italian (1866) și Codul german (1896) au mers încă mai departe, eliminând cu totul dispozițiile cuprinse în art. 299 și 300 din Codul nostru civil⁽⁵⁾.

Ori cum ar fi, aceste dispoziții există și nu rămâne de cât să precizăm limitele în care aplicarea lor cată a fi îngrădită.

5. În această privință este de observat, în primul loc, că art. 299 și 300 nu se referă de cât la filiațiune. Aceasta rezultă atât din rubrica titlului VII «Despre paternitate și filiațiune» cât și din dispozițiile care preced și urmează aceste două articole⁽⁶⁾. Prin urmare, toate cele-l'alte chestii de stat rămân în competența judecătorului corecțional, și pe nedrept s'a considerat ca chestie prejudicială de competența tribunalului civil, existența sau validitatea căsătoriei în delictele de bigamie și adulter.

În favoarea acestei teze găsim și un argument de text în art. 180 C. c., care prevede cazul când

⁽⁵⁾ Cpr. Er. Barre, *Bürgerliches Gesetzbuch und Code civil, Vergleichende Darstellung des deutschen und französischen bürgerlichen Gesetzbuchs* (Berlin, 1897), § 146.

⁽⁶⁾ Titlul VII ocupându-se atât de copii legitimi cât și de copii naturali, și art. 299 și 300, de și așezate în cap. «Despre dovedirea filiațiunii copiilor legitimi», fiind însă formulate în termeni generali, ele sunt aplicabile nu numai la filiațiunea legitimă, dar și la cea naturală, neexistând nici o rațiune de a distinge într'una și alta. Această interpretare, admisă în Franța, trebuie să fie admisă cu atât mai mult în legea noastră care asimilează pe copii naturali cu cei legitimi față de mama lor. Veđi D. Alexandresco, *Dreptul civil român*, I, partea II, p. 272.

⁽³⁾ Tăcerea de pădure, cositul unui fânaș, culesul unor fructe, etc. pot da loc la asemenea discuție.

⁽⁴⁾ Precum ar fi o pădure neexploatăată, un gard sau o linie de arbori între două culturi, un loc viran, etc.

dovada căsătoriei rezultă dintr'o *procedură criminală* (7), și dispune că înscrierea sentinței condamnatoare în registrele stărei civile ține loc de act de celebrare a căsătoriei. Obiectul unei asemenea condamnățiuni poate fi distrugerea sau falsificarea actului de celebrare a căsătoriei de către oficerul stărei civile ori de către un particular, sau înscrierea actului pe o foaie volantă, fapte prevăzute și pedepsite de art. 203—205, 123—125 și 161 c. p. Art. 180 ne arată deci că instanța represivă poate fi chemată a se pronunța asupra existenței căsătoriei.

Cât pentru art. 171 C. c., acest art. nu probează nimic în contra noastră. Legea se ocupă aci de acțiunea civilă pornită de unul din soți pentru anularea căsătoriei a doua, contractată de cel-l'alt soț; nulitatea sau validitatea acestei din urmă atârând de validitatea sau nulitatea căsătoriei d'intîi, tribunalul va judeca această chestie în mod prealabil. Acest art. însă nu se ocupă de acțiunea publică pentru bigamie, nici prevede care e jurisdicția competente a statua, în asemenea caz, asupra excepției de nulitate a primei căsătorii.

Neexistând, prin urmare, nici un text de lege care să restrângă, în materie de căsătorie, principiul general că judecătoul principalului e judecătoul incidentului, vom decide că, în delictul de bigamie, tribunalul corecțional rămâne competentă a se pronunța asupra validității căsătoriei, atât atunci când inculpatul opune nulitatea căsătoriei a doua, contestând existența elementului principal al delictului, cât și atunci când ridică chestia prejudicială a nulității primei căsătorii. Asemenea va judeca tribunalul corecțional și în delictul de adulter, excepția nulității căsătoriei ce s'ar invoca de inculpat.

Conchidem deci, în primul loc, că art. 299 și 300 C. c. nu se aplică de cât în materie de filiațiune.

6. Observăm, în al doilea loc, că chiar în această materie, acțiunea publică nu este oprită de cât atunci când faptul penal tinde la *suprimarea stărei civile*, precum se exprimă art. 300.

Prin aceste cuvinte trebuie să înțelegem veri-ce fapt avînd de scop distrugerea sau alterarea dovezilor filiațiunii unui copil, precum falsul comis

de ofițerul public în actul de naștere, declarațiile mincinoase ale declaranților, sustragerea sau desființarea registrelor (art. 123—125, 203—205 C. p.), substituirea unui copil în locul altuia, atribuirea unui copil unei femei care n'a născut (art. 275 c. p.) (8). De câte ori asemenea fapte împiedică dovezile filiațiunii, există *suprimare de stare civilă*, și art. 300 își găsește aplicarea sa.

De câte ori, din contră, faptele nu compromit starea civilă a copilului, chestie prejudicială nu există, și ministerul public poate pune acțiunea sa în mișcare. Ast-fel e lipsa de declarare a nașterii (art. 276 c. p.), răpirea, tănuirea, suprimarea unui copil (art. 275), lepădarea unui copil (art. 277—279). Aceste fapte fiind independente de filiațiune și lăsând neatinse drepturile copilului, pot fi urmărite fără exercitarea prealabilă a vre-unei acțiuni civile.

7. Acțiunea publică se va putea asemenea decide, chiar în caz de suprimare a stărei civile, atunci când se atinge acțiunea civilă a copilului.

După art. 302 și 303 C. c., acțiunea în reclamare de stat nu trece către moștenitorii copilului de cât :

a) Când copilul moare înainte de a ajunge la vârsta de 26 ani, fără să fie intentat acțiunea ;

b) Când copilul, intentând acțiunea, moare la veri-ce vîrstă, *pendente lite*.

Acțiunea se stinge :

a) Când copilul moare după ce a ajuns la vârsta de 26 ani, fără să fie reclamat ;

b) Când, după ce a reclamat la veri-ce vîrstă, să dezistă în mod expres, sau în mod tacit, lăsând să treacă trei ani de la cel din urmă act de procedură, fără a-și mai urmări acțiunea.

În aceste două cazuri din urmă, stingîndu-se acțiunea civilă, art. 300 nu mai constituie o împiedicare la exercițiul acțiunii publice.

8. În rezumat, după părerea noastră, nu există în legea română altă chestie prejudicială de competența tribunalului civil de cât cea relativă la filiațiune, în caz de suprimare a stărei civile unui copil. Această chestie oprește deschiderea acțiunii publice până la rezolvirea ei prin hotărîre definitivă de către jurisdicția civilă.

Ea însă nu suspendă de cât urmărirea acelor crime și delictes prin care se desființează sau se modifică dovezile privitoare la filiațiune. În cât privește cele-l'alte infracțiuni atingătoare la persoana copilului, care n'au asemenea caracter, ele pot fi urmărite îndată după comiterea lor.

(7) Aceste cuvinte, luate din textul francez, sunt întrebinate *lato sensu*, îmbrățișînd atât procedura criminală propriu zisă cât și procedura corecțională. Ele aveau un înțeles în 1865 intru cât, după vechiul Cod penal din 1864, unele din infracțiunile aci prevăzute erau pedepsite ca crime. Astăzi, în urma modificărilor din 1874 și 1893, toate aceste fapte pedepsindu-se cu pedepse corecționale, trebuie să înlocuim cuvintele *procedură criminală* cu *procedură penală*.

(8) Aceste infracțiuni constituind unele, crime, altele, delictes, trebuie să ținem art. 300 ast-fel : « Acțiunea penală în contra unui delict sau crime. . . ».

Chiar în privința infracțiunilor având de obiect suprimarea stărei civile, se poate pune în mișcare acțiunea publică în momentul când se stinge acțiunea civilă a copilului.

M. Șuțu,

Consilier la Curtea de apel și profesor suplinitor de drept penal și procedură civilă la Universitatea din Iași.

JURISPRUDENȚĂ ROMÂNĂ (JURISPRUDENCE ROUMAINE)

Curtea de casație, secția I
2 Martie 1901

Președinția D-lui Al. Giani, Consilier
Avram Manășcu cu Prima
societate de credit func. rural

Cour de cassation, 1e chambre
2 Mars 1901

Présidence de M. Al. Giani, Conseiller
Abraham Manasco contre Pre-
mière société de crédit foncier
rural

Louage.—Possession.—Trou-
ble.—Exercice de l'action pos-
sessoire par le locataire.—Dans
quels cas il a cette action.—
Dans quels cas il ne l'a pas et
est tenu d'aviser le propriétaire.
(Art. 1426, 1427, 1428 du Code
civil; art. 1725, 1726, 1727
français; art. 60 de la loi des
justices de paix).

*Le locataire n'a l'exercice
de l'action possessoire contre
l'auteur du trouble que s'il est
troublé dans sa jouissance par
de simples voies de fait; lors-
que, par contre, le trouble de
fait est en corrélation avec une
action de droit, c'est-à-dire
lorsque le tiers, auteur du
trouble, prétend avoir un droit
de propriété, d'usufruit, ou de
servitude sur la chose louée,
le locataire, n'ayant plus d'
action possessoire contre le
tiers auteur du trouble, doit
aviser le propriétaire, lequel
a, seul, le droit, et est en me-
sure de faire cesser par les
voies judiciaires un pareil état
de choses.*

Locațiune.—Posesiune.—Tur-
burare.—Esercitiul acțiunei po-
sesorii de către locatar. — Ca-
surile în care o are.—Când nu
o are și trebuie să încunoștiin-
țeze pe proprietar.—Art. 1426,
1427 și 1428 Cod civil; art. 60
legea judecătorilor de ocoale).

*Locatarul nu are exercitiul
acțiunei posesorii contra au-
torului turburării, de cât a-
tunci când este împedicat, în
folosința dreptului său, printr'o
simplă turburare de fapt, iar
când este vorba de o turburare
de fapt legată de o acțiune
de drept, adică atunci când
terțiul turburător 'și sprijinește
dreptul său pe un pretins drept
de proprietate, de folosință ori
numai pe servitute, asupra
lucrului închiriat, în aceste
casuri locatarul nu are ac-
țiunea posesorie în contra ter-
țiului turburător ci trebuie să
încunoștiințeze pe proprietar,
căci numai acesta este în drept
și în măsură de a se apăra
contra unei asemenea turbu-
rări, având el toate mijloacele
a se judeca.*

Decisiunea No. 97/901.— Respins recursul
făcut de Avram Manășcu contra sentinței trib.
Bacău cu No. 394/900 în proces cu Prima so-
cietate de credit funciar rural român.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l
consilier Ciru Oeconomu;

Pe d-l avocat Leon Sachelarie în desvoltarea moti-
velor de casare; și

Pe d-l avocat V. Antonescu în combateri.

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat în următoarea
cuprindere:

«Exces de putere și violarea art. 60 din legea jude-
cătorilor de pace. Acțiunea fiind posesorie, tribunalul
trebuia să se mărginească a vedea dacă posesiunea a-
supra puțurilor de păcură, întrunește condițiile art. 60
din legea judecătorilor de ocoale și în cas afirmativ
a mă repune în stăpânirea lor, de care creditul m'a
deposedat din propria sa autoritate, iar nu a judeca
în ultimă instanță validitatea titlurilor mele de pro-
prietate și a le declara neoposabile Creditului; mai cu
seamă că din desbateri s'a stabilit că eu am săpat a-
cele puțuri și că le-am stăpânit de bună credință ne-
turburat și sub titlul de proprietar de mai mulți ani».

Având în vedere sentința supusă recursului din care
resultă că Avram Manășcu recurentul de azi, a che-
mat în judecată dinaintea judelei de ocol Bacău pe
Societatea creditului funciar rural din București,—in-
timată în recurs—pentru a fi obligată să respecte po-
sesiunea a trei gropi de păcură și anume: Italia, Ame-
rica și Nemțoaica, situate în Baia Păcurița, comuna
Doftana, gropi asupra cărora recurentul ar avea un
drept de uzufruct în virtutea contractului încheiat
între proprietarul moșiei N. N. Ghica și între Avram
Rivcu Jurist și Avram Palac în anul 1880 și care con-
tract i s'a cedat de aceștia din urmă prin acte auten-
tificate în regulă; că judele de ocol prin cartea de ju-
decată cu No. 332/900 și tribunalul în apel, prin sen-
tința atacată cu recurs, au respins acțiunea ca neîn-
temeiată;

Considerând că din combinațiunea art. 1426, 1427 și
1428 Cod civil cu art. 60 din legea judecătorilor de
occoale, resultă că locatarul nu are exercitiul acțiunei
posesorie, contra autorului turburării, de cât atunci
când este împedicat în folosința dreptului său printr'o
simplă turburare de fapt, iar când este vorba de o tur-
burare de fapt legată de o cesiune de drept, adică a-
tunci când terțiul turburător își sprijinea dreptul său
pe un pretins drept de proprietate, de folosință ori
numai de servitute, asupra lucrului închiriat, în aceste
casuri locatarul nu are acțiunea posesorie în contra
terțiului turburător ci trebuie să încunoștiințeze pe
proprietar căci numai acesta este în drept și în mē-
sură de a se apăra contra unei asemenea turburări, a-
vând el toate mijloacele spre a se judeca;

Considerând că fiind constant în specie că recuren-
tul Avram Manășcu n'avea de cât un drept de aren-
dare asupra gropilor Italia, Nemțoaica și America pro-
prietatea d-lui N. N. Ghica, și că Societatea creditului
funciar, ce dēnsul pretinde că l'a turburat în pose-
siune, își sprijinea turburarea sa pe un drept decur-
gēnd pentru dēnsa dintr'un titlu judecătoresc, instan-
țele de fond n'a făcut de cât a se conforma sus cita-
telor texte de lege când i-a respins acțiunea sa;

Considerând că dacă tribunalul a discutat validita-
tea titlurilor exhibate de recurent, nu a făcut'o de cât

pentru că acesta le-a prezentat pentru a-și sprijini pe dânsese acțiunea posesorie și dar nu se poate plânga că tribunalul a discutat aceste acte când dânsa chiar le-a dedus în judecata sa;

Considerând că ast-fel fiind, motivul este nefondat; Pentru aceste motive, Curtea, respinpe recursul, etc.

Tribunalul județului Ilfov

Secția comercială

13 Mai 1900

Președ. d-lui D. Florescu, Președinte

Jacques Kamerling cu A. Montauréanu

Faliment. — Condițiile pentru ca cine-va să poată fi declarat în stare de faliment. — Comerciant. — Incetare de plăți. — Criteriul după care se poate stabili starea de incetare de plăți. — (Art. 695 și 696 Cod. comercial).

1. Pentru ca o persoană să poată fi declarată în stare de faliment se cere două condițiuni esențiale. A avea calitatea de comerciant, adică să facă fapte de comerț în mod obicinuit și profesional, și să fi încetat plățile pentru datoriile comerțului său.

2. Faptele și circumstanțele din cari se pot deduce incetarea de plăți a unui comerciant sunt lăsate cu totul la aprecierea judecătorului, și criteriul după care se poate stabili starea de incetare de plăți trebuie căutat nu în faptul isolat al protestării unei cambii oare-care, ci în situațiunea reală a comerciantului, cu alte cuvinte, incetarea plăților trebuie să fie efectivă, reală și manifestată prin semne pozitive și exterioare, cari să denote în mod neîndoios că el este în neputință de a plăti, că numai găsește credit sau remise oneste și neruinătoare pentru a duce mai departe afacerile comerțului său, sau pentru a-și menține existența sa de comerciant. Chiar legiuitorul prevede, prin articolul 696 Codul comercial, că singurul refus al unor plăți pe temeiul de excepțiune, pe care în bună credință, debitorul l'

Tribunal d'Ilfov (Bucarest)

Chambre commerciale

13 Mai 1900

Présidence de M. D. Florescu, Président

Jacques Kammerling contre A. Montauréanu

Faillite. — Conditions nécessaires pour que l'on puisse être déclaré en état de faillite. — Commerçant. — Cessation de paiements. — Criterium qui sert à établir l'état de cessation de paiements. — (Art. 695 et 696 du Code de commerce).

1. Pour qu'une personne puisse être déclarée en état de faillite deux conditions sont essentielles: il faut qu'elle ait la qualité de commerçant, c'est-à-dire qu'elle fasse, habituellement, des actes de commerce, et qu'elle ait cessé ses paiements, les dettes étant relatives à son commerce.

2. Les faits et circonstances desquels on peut déduire la cessation de paiements d'un commerçant sont laissés à l'appréciation des juges; ce n'est pas le fait isolé du protêt d'une traite quelconque, qui peut servir de criterium pour décider que cet état de cessation de paiements existe; pour cela, il faudra avoir en vue la situation réelle du commerçant; en d'autres termes, la cessation de paiements doit être effective et réelle, et doit se manifester par des signes positifs et extérieurs, qui ne laissent aucun doute sur l'impossibilité où est le commerçant, de faire face à ses paiements, de trouver du crédit et des ressources honnêtes et à bon compte pour pouvoir continuer son commerce. Le législateur, lui même, prescrit expressément, dans l'art. 696 du Code de commerce, que le simple refus de payer, lorsqu'il

socotește întemeiat nu constituie o probă de încetarea plăților.

se fonde sur des exceptions que le débiteur considère, de bonne foi, comme sérieuses, ne prouve pas qu'il est en état de cessation de paiements.

Sentința comercială No. 1524/900

S'au ascultat d-nii avocați D. Șoimescu și Grigore Duca, din partea oponentului Jacques Kamerling, precum și d-nii avocați I. C. Oteteleșeanu și I. Vilacrosse din partea intervenientului A. Montauréanu, în combatere;

Tribunalul deliberând,

Având în vedere opoziția făcută de Jaques Kamerling prin petiția înregistrată la No. 7655/900 contra sentinței acestui trib. cu No. 1201/900, prin care a fost declarat în stare de faliment, după cererea intervenientului A. Montauréanu;

Având în vedere susținerile orale ale părților, actele arătate și probele ce s'au administrat;

Având în vedere că în drept, pentru ca o persoană să poată fi declarată în stare de faliment, se cere prin art. 695 C. com. următoarele două condițiuni esențiale: 1) Să aibă calitatea de comerciant, adică să facă fapte de comerț în mod obișnuit și profesional; al II-lea să fi încetat plățile pentru datoriile comerțului său;

Având în vedere că în speță din actele prezentate de intervenientul A. Montauréanu și din depozițiunile martorilor audiați sub prestare de jurământ conform încheierii cu No. 7515/900 Aprilie 17, se stabilește în mod neîndoios că oponentul în mod obișnuit și profesional face operațiuni de scont; deci calitatea sa de comerciant fiind dovedită, rămâne a se constata dacă a doua condițiune cerută de art. 695 C. com. este îndeplinită în speță;

Având în vedere că faptele și circumstanțele din care se poate deduce incetarea de plăți a unui comerciant, sunt lăsate cu totul la aprecierea judecătorilor;

Considerând că criteriul după care se poate stabili starea de incetare de plăți a unui comerciant, trebuie căutat nu în faptul isolat al protestării unei cambii oare-care, ci în situațiunea lui reală. Cu alte cuvinte, incetarea plăților trebuie să fie efectivă, reală și manifestată prin semne pozitive și exterioare, cari să denote în mod neîndoios că el este în neputință de a plăti, că nu mai găsește credit sau resurse oneste și neruinătoare pentru a duce mai departe afacerile comerțului său, sau pentru a-și menține existența sa ca comerciant. Insuși legiuitorul prin art. 696 C. com. prevede că singurul refus al unor plăți pe temeiul de excepțiune, pe cari în bună credință, debitorul îl socotește întemeiat, nu constituie o probă de încetarea plăților;

Considerând că în speță faptele și împrejurările cauzei sunt de așa natură că nu se poate pune la îndoială starea de solvabilitate a părâtului și prin urmare lipsa de resurse pentru a subveni obligațiunilor contractate cu ocazia comerțului său; în adevăr, se constată că atât cambiile în virtutea cărora Zweifel & Co. introdusese cerere principală pentru declararea oponentului în stare de faliment, cât și cele-lalte polițe protestate au fost achitate, și firma Zweifel & Co. și-a retras cererea mai înainte chiar de pronunțarea sentinței oposite;

Considerând că dacă și creanțele intervenientului A. Montauréanu după a cărui cerere a fost pronunțată declararea, nu au fost achitate, oponentul a arătat că are un just motiv de a se opune la plată, în primul rând pentru că creanțele acestuia, după cum și parte din martori au afirmat nu derivă din afacerile comerțului său, ci reprezintă prețul unor lucrări efectuate la imobilul ce a construit și banii împrumutați pentru această construcțiune, iar în al doilea rând pentru că în comptul

acelor creanțe numitul intervenient ar fi primit deja oare care sume de bani;

Că dar în aceste împrejurări tribunalul găsește în aprecierea sa că nu poate fi vorba de o încetare de plăți în adevăratul înțeles al legii și prin urmare una din condițiunile esențiale cerută de art. 695 C. com. nefiind îndeplinită, nu poate avea loc declararea în stare de faliment a oponentului.

Pentru aceste considerante redactate de d-l judecător A. Procopiu, admite opoziția făcută de Jaques Kamerling și îi ridică starea de faliment, etc.

(ss) D. Florescu, A. Procopiu.

greffier (s) C. Ștefănescu

Notă. Această sentință a fost confirmată, în apel, de secția a II-a a Curței de apel din București, în audiența de la 29 Iulie 1900, prin decisiunea comercială No. 47/900, decisiune ce adoptă în totul motivele de fapt și de drept din sentința apelată. Apelul fusese făcut de A. Montareanu.

Decisia a fost dată de d-nii C. R. Manolescu președinte, M. Iulian și D. Giuvaru, consilieri.

Curtea de apel din Iași

Secția II

16 Aprilie 1901

Cour d'appel de Jassy

2-e chambre

16 avril 1901

Președinția D-lui I. I. Vrânceanu, Președ.

Présid. de M. J. J. Vrânceanu, Présid.

Gabriel Constantinescu cere a fi înscris între apărătorii de pe lângă judecătorii de pace

Gabriel Constantinescu, demande à être inscrit parmi les défenseurs près les justices de paix

Incheerî presidențiale date după noul Cod de procedură civilă. — Apel. — Unde trebuie adresat. — Incheere privitoare la cerere de înscriere în tabloul apărătorilor după lângă judecătorii de pace. — Apel. — Instanța la care trebuie adresat. — (Art. 66 din Codul nou de procedură civilă; art. 123 din legea judec. de ocoale).

Ordonnances présidentielles d'après le nouveau Code de procédure civile. — Appel. — Devant quelle instance il doit être interjeté. — Ordonnance relative à une demande d'inscription au tableau des défenseurs près les justices de paix. — Appel. — Devant quelle instance il doit être interjeté. — (Art. 66 du nouveau Code de procédure civile; art. 23 de la loi des justices de paix; art. 1 procéd. genev. 53, 231, 447 procéd. allemande; 251 proc. italienne; 250 procéd. du canton de Vaud).

După art. 66 din noul Cod de procedură civilă, când legea dă în căderea președintelui tribunalului încuviințarea unui act, președintele se pronunță printr'o încheere în scris, motivată, datată și iscălită de densus și de greffier.

Lorsque, dit l'art. 66 du nouveau Code de procédure civile, la loi attribue au président du tribunal la compétence d'admettre un acte, le président statuera par une ordonnance écrite, motivée, portant la date du jour, et signée par lui et par le greffier.

Aceste încuviințări se dau cu

Ces ordonnances sont sujet-

drept de apel la tribunalul din care face parte președintele.

Ast-fel, apelul în contra încheerii președintelui tribunalului dată asupra unei cereri de înscriere în tabloul apărătorilor dupe lângă judecătorii de ocol se îndreptează la tribunalul din care face parte președintele iar nu la Curtea de apel, căci alcătuirea listei apărătorilor sau procuratorilor admiși a-și exercita profesiunea pe lângă judecătorii de pace este încredințată președinților tribunalelor și numai revocarea autorizațiunei dată de president este atribuită tribunalului.

tes à appel devant le tribunal du ressort du président.

Ainsi, l'appel interjeté contre l'ordonnance du président qui statue sur une demande d'inscription au tableau des défenseurs près les justices de paix, devra être adressé au tribunal du ressort du président, et, nullement, à la Cour d'appel, car c'est le président du tribunal qui compose la liste des défenseurs ou procureurs admis à exercer leur profession près les justices de paix, et le tribunal ne fait que révoquer l'autorisation accordée par le président.

Decisiunea No. 50/901

Curtea deliberând,

Având în vedere apelul interjectat de Gabriel Constantinescu în contra ordonanței președintelui trib. Bacău No. 64/901 prin care i s'a respins cererea de a fi înscris în tabloul apărătorilor de pe lângă judecătorii de pace;

Având în vedere că, după art. 66 (1) din Pr. civ. nouă, când legea dă, în căderea președintelui tribunalului încuviințarea unui act, președintele se pronunță prin o încheere înscris, motivată, datată și iscălită de densus și de greffier, încuviințările se dau cu drept de apel la tribunalul din care face parte președintele;

Considerând că, după art. 123 din leg. jud. de ocoale, alcătuirea listei apărătorilor sau procuratorilor admiși a-și exercita profesiunea pe lângă judecătorii de pace, este încredințată președinților tribunalelor de județ și numai revocarea autorizațiunei date de president, este atribuită tribunalului, că decî încheerea trib. Bacău No. 64/901 dată asupra cererei lui Gabriel Constantinescu este susceptibilă de apel înaintea trib. Bacău, iar nu înaintea Curței de apel; că ast-fel apelul lui Constantinescu, este rău îndreptat la Curte și decî ne admisibil;

Pentru aceste motive.

Decide:

Respinge apelul făcut de Gabriel Constantinescu în contra ordonanței No. 64/901 a președintelui tribunalului de Bacău, ca fiind rău îndreptat la Curte.

(ss) Eug. Donici, N. Volenti, V. Pretorian, Al. Alessiu.

Osebită părere

Jurisdicția presidențială prevăzută de art. 66 bis Pr. civ., este cu totul excepțională, mărginită la casuri grabnice și provisorii. Ea nu poate fi exercitată de cât, cu privire la actele de procedură urgente și vremelnice.

Ordonanța însă prin care președintele tribunalului, în puterea art. 123 leg. jud. de pace, admite sau respinge cererea de a fi înscris în lista apărătorilor, are un caracter definitiv, conține o adevărată hotărîre motivată asupra calității și dreptului invocat de a exercita profesiunea de apărător.

O asemenea ordonanță nu poate fi decî considerată ca un simplu act de procedură vremelnică și nu poate

(1) Credem că Curtea face vorbire de art. 66 bis din Pr. civ., fiind-că numai acest articol se ocupă de ordonanțele presidențiale; art. 66 tratează cu totul altă materie.

(N. B.)

fi îngrădită de restricțiunea excepțională a art. 66 bis Pr. civ. Ea intră în dreptul comun, acela adică de a fi supuse apelului la instanța superioară.

Pentru aceste motive, sunt de opinie că apelul lui Gabriel Constantinescu este admisibil și trebuie a se procede la judecarea fondului.

(s) I. I. Vrănceanu.

Adnotație.— Onorata Curte de Iași în majoritate prin deciziunea pe care o publicăm mai sus, decide:

I. *Că, încheierea Presidentului Tribunalului prin care admite sau nu o persoană ca apărător pe lângă judecătoriele de ocoale, este o adevărată ordonanță prezidențială, référé, prevăzută de art. 66 bis din noul Cod de procedură;*

II. *Că aceste ordonanțe sunt susceptibile de apel conform zisului art. 66 bis, nu înaintea Curților de apel, ci înaintea Tribunalului din care face parte Presidentul, care a emis ordonanța.*

Nu împărtășim vederile onoratei majorității a Curței și suntem complet de părerea minorității. Și iată pentru ce:

Nu ori-ce încheiere a Presidentului unui Tribunal este o ordonanță cu caracterul unei hotărâri executorii și deci susceptibilă de apel. N'avem să dăm de cât un exemplu pentru a învedera acest lucru. Încheierea prin care Presidentul Tribunalului dă o delegație, judecătorului de ocol sau ori-cărui alt judecător al Tribunalului, pentru a efectua o lucrare, sau a lua consimțământul unei persoane, este o adevărată ordonanță, care cu toate acestea, nu e susceptibilă de apel.

De altă parte, sunt ordonanțe ale presidentului cari se pot ataca cu apel, însă după dreptul comun, adică înaintea Curței de apel. Așa este ordonanța, sau încheierea prin care presidentul, admite sau refuză a da autorizare femeii măritate de a face comerț, sau de a se împrumuta asupra averii ei dotale. Această ordonanță se poate ataca cu apel. Unde însă? De sigur înaintea Curței de apel, după dreptul comun.

Aceasta era starea de lucruri înainte de punerea în aplicare a noului Cod de procedură civilă.

Cu punerea în aplicare a noului Cod de procedură, s'a introdus și la noi, procedura de référé prin art. 66 bis care e cu totul nouă. În acest articol se prevede anume procedura de urmat asupra ordonanțelor prezidențiale; dar în același timp, țermurește oare-cum casurile în cari aceste ordonanțe se pot da la: *casuri grabnice, păstrarea unui drept, și înlăturarea pedicelor ce s'ar ivi cu ocazia aducerei la îndeplinire a unui titlu executoriu.*

În afară de aceste casuri, după cum am văzut, sunt materii unde Presidentul Tribunalului trebuie să intervină spre a da o ordonanță, însă acele ordonanțe, nu vor urma procedura sumară a ordonanțelor référés, pentru bunul cuvânt, că nu sunt prevăzute de art. 66 bis și al doilea că nu sunt ordonanțe de référés, care conțin într'ênsele ideia de urgență.

S'ar putea zice că art. 66 bis în primul său aliniat se exprimă în termeni generali, adică nu face această distincțiune între casuri urgente și ne urgente și deci pentru ori-ce hipotesă ar fi dată ordonanța Prezidențială, ea trebuie să urmeze procedura prevăzută de art. 66 bis, adică, apelul contra ei, trebuie adresat Tribunalului, iar nu Curței de apel.

Nu credem ca aceasta să fie adevărata interpretare a primului aliniat din art. 66 bis. Ordonanțele prezidențiale prevăzute de acest articol după chiar expunerea de motive care însoțesc noul Cod de procedură, nu se dau de cât în casuri grabnice. «În interesul unei bune distribuiri a justiției care nu trebuie împedicată în *casurile urgente*», zice expunerea de motive la p. 5. Prin urmare, nu e vorba aci de cât de casuri grabnice, unde intervine o ordonanță, référé, care va trebui să urmeze procedura grabnică prevăzută de art. 66 bis.

Or, revenind la speța noastră nimeni nu poate susține că înscrierea sau ne înscrierea unei persoane în tabloul apărătorilor la judecătoriele de ocoale, este un cas grabnic, ori-cât de grăbită ar fi acea persoană de a deveni apărător.

Așa fiind, încheierea Presidentului în această privință, va urma procedura dreptului comun, iar nu procedura sumară a art. 66 bis.

Dar, chiar dacă am admite că primul aliniat al art. 66 bis e general, încă nu se aplică în speța judecată de către onorata Curte de Iași, pentru că aceste încheieri fiind făcute în baza art. 123 din legea judecătorielor de ocoale, nu i se poate aplica dispozițiile noului Cod de procedură civilă, fiind-că art. 740 din acest nou Cod, spune curat și lămurit că legea judecătorielor de ocoale, în întregul ei, rămâne în vigoare. Prin urmare în privința acestor încheieri, se va urma ca și cum n'ar exista art. 66 bis, adică dreptul comun. Cu alte cuvinte, apelul în contra acestor încheieri, se va îndrepta la Curtea de apel, conform dreptului comun, iar nu la completul tribunalului conform procedurii de référés.

CESAR.